

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСІЛКИ
ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор університету

д.і.н., професор _____ О.О. Нестуля

«__» _____ 2021 р.

ПРОГРАМА

додакового вступного іспиту

з економічної теорії

для вступників з іншої спеціальності

на навчання за ступенем «Магістр»

Рекомендовано до затвердження

на засіданні приймальної комісії

протокол №__ від «__» _____ 2021 р.

Відповідальний секретар

приймальної комісії

_____ О.С. Куцевол

Полтава 2021

Упорядник:

Шаповалов В.О., доцент кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», кандидат економічних наук, доцент.

Рецензенти:

Манжура О. В., проректор з науково-педагогічної роботи ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», доктор економічних наук, доцент;

Скляр Г. П., завідувач кафедри туристичного та готельного бізнесу Вищого навчального закладу Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі», доктор економічних наук, професор.

Розглянуто на засіданні кафедри управління персоналом, економіки праці та економічної теорії
«03» лютого 2021 р., протокол №7.

Зав. кафедри _____ проф. Костишина Т.А.

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	4
ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБОВУВАННЯ.....	5
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ	7
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	8

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У сучасних умовах розвитку ринкових відносин суттєво зростає роль економічної теорії. Економічна теорія системно описує дійсність на основі відображення і абстрактного узагальнення її основних характеристик шляхом виокремлення визначень, понять, категорій, законів, правил. Економічна теорія – це не готовий набір правил про те, як стати багатим. Вона не дає відповідей на усі проблеми. Це лише інструмент, спосіб осмислення економічної дійсності.

Вступ на навчання за ступенем «Магістр» полягає у визначенні рівня підготовленості вступників, які бажають навчатися у ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі». Освітніми програмами передбачається складання вступного іспиту з додаткового вступного випробовування з економічної теорії для вступників з іншої спеціальності.

Мета фахового вступного іспиту полягає у здійсненні комплексної оцінки знань абітурієнтів щодо загальних закономірностей розвитку суспільного виробництва, з'ясування механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності, визначення суттєвих рис основних соціально-економічних систем та напрямків їх еволюції економічних систем, а також практичних вмінь та навичок аналізу економічних явищ і процесів на різних рівнях економічного буття та самостійного вироблення і прийняття оптимальних економічних рішень.

Вимоги до здібностей і підготовленості абітурієнтів. Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми абітурієнти повинні мати базову вищу освіту та здібності щодо володіння знаннями, уміннями і навичками щодо циклів соціально-гуманітарної; фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної; професійної та практичної підготовки. На вступному іспиті абітурієнти повинні висвітлити глибину знань щодо еволюції економічних систем, механізму функціонування ринкової економіки та поведінки економічних суб'єктів в умовах обмеженості ресурсів, а також власний науково-дослідний потенціал, які виступатимуть у подальшому гарантом успішного засвоєння освітньої програми магістерської підготовки

Характеристика змісту програми. Програма фахових вступних випробувань спирається на освітньо-кваліфікаційну програму підготовки бакалаврів відповідних спеціальностей та одночасно відображає вимоги до студентів рівня підготовки «Магістра», визначених у галузевих стандартах вищої освіти.

Порядок проведення фахових вступних іспитів визначається Положенням про приймальну комісію ПУЕТ та Положенням про предметні екзаменаційні та фахові атестаційні комісії з проведення вступних випробувань.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ВСТУПНЕ ВИПРОБОВУВАННЯ

1. Економічна теорія, її проблематика та принципи.
2. Особливості мікроекономіки, її предмет та метод.
3. Особливості макроекономіки, її предмет та метод.
4. Розвиток економічної теорії як науки.
5. Попит, його чинники та крива попиту. Закон попиту.
6. Пропозиція, її чинники та крива пропозиції. Закон пропозиції.
7. Ринкова рівновага та ринкова ціна. Дефіцит і надлишок на ринку.
8. Механізм відновлення ринкової рівноваги.
9. Кардиналістська теорія поведінки споживача. Закони Госена.
10. Ординалістська теорія поведінки споживача. Криві байдужості.
11. Бюджетні обмеження та рівновага споживача.
12. Теоретична модель поведінки фірми. Виробнича функція та витрати виробництва.
13. Виробнича функція та витрати виробництва в короткостроковому періоді.
14. Виробнича функція та оптимум фірми у довгостроковому періоді.
15. Ефект масштабу та витрати виробництва у довгостроковому періоді.
16. Модель ринку досконалої конкуренції та її ознаки. Оптимізація конкурентної фірми
17. Модель ринку чистої монополії та її ознаки. Оптимізація діяльності фірми-монополіста.
18. Модель ринків олігополії та монополістичної конкуренції, їх ознаки.
19. Оптимізація діяльності фірми в умовах монополістичної конкуренції.
20. Моделі рівноваги на ринках олігополії. Модель Курно, Бертрана та Штакельберга.
21. Моделі ціноутворення на ринках олігополії.
22. Ринки факторів виробництва та їх характерні ознаки.
23. Попит фірми на ресурс та його чинники. Оптимальне співвідношення ресурсів.
24. Ринковий та галузевий попит на ресурс.
25. Загальна рівновага конкурентних ринків та ефект зворотного зв'язку.
26. Економіка добробуту та економічна справедливість.
27. Провали ринку та випадки його неспроможності.
28. Зовнішні ефекти та їх інтерналізація. Теорема Коуза-Стіглера.
29. Проблеми виробництва та споживання суспільних благ.
30. Економічний кругообіг та основні макроекономічні тотожності
31. Система національного рахівництва та її принципи

32. Валовий внутрішній та валовий національний продукт та методи їх розрахунку.
33. Номінальні та реальні макроекономічні показники. Індекси цін
34. Сукупний попит та його чинники. Крива сукупного попиту (крива AD).
35. Споживчий попит та його чинники.
36. Інвестиційний попит та його чинники.
37. Сукупна пропозиція та її чинники: класичний та кейнсіанський підхід. Крива сукупної пропозиції (крива AS).
38. Модель AD-AS як базова модель макроекономічної рівноваги.
39. Грошова маса та пропозиція грошей. Грошові агрегати. Вплив банківської системи на пропозицію грошей. Грошові мультиплікатори.
40. Трансакційний попит та спекулятивний попит на гроші, їх чинники.
41. Зайнятість і безробіття. Види безробіття. Наслідки безробіття. Закон Оукена
42. Сутність та види інфляції. Причини інфляції попиту та інфляції витрат. Соціально-економічні наслідки інфляції.
43. Безробіття та інфляція. Крива Філіпса
44. Метод визначення рівноважного ВВП «витрати-випуск»
45. Метод визначення рівноважного ВВП «вилучення-ін'єкції»
46. Рівноважний ВВП в умовах повної та неповної зайнятості. Інфляційний та рецесійний розриви
47. Механізм досягнення одночасної рівноваги на товарному та грошовому ринках у моделі IS-LM
48. Економічна політика та критерії її ефективності. Модель Я. Тінбергена та Р. Манделла.
49. Фіскальна політика та її інструменти. Фіскальна політика та державний бюджет
50. Монетарна політика, її цілі та завдання. Інструменти монетарної політики та їх використання
51. Передатний механізм монетарної політики: кейнсіанський та монетариський підхід
52. Ефективність економічної політики держави у моделі IS-LM
53. Національна економіка в системі зовнішньоекономічних зв'язків.
54. Платіжний баланс та його структура. Крива платіжного балансу.
55. Валютний курс, його види та режими. Чинники валютного курсу. Вплив валютного курсу на стан платіжного балансу
56. Рівновага у відкритій економіці. Модель Манделла-Флемінга. Ефективність макроекономічної політики у відкритій економіці.
57. Загальна характеристика економічних циклів.
58. Індикатори циклічних коливань та види циклів.
59. Теорії та моделі циклічності розвитку економіки
60. Економічне зростання: суть, види та чинники.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Вступне випробовування проводиться у письмовій формі у вигляді розширеної відповіді на питання білету. Білет для іспиту містить 2 теоретичних питання. Оцінювання знань вступників проводиться за критерієм склав / не склав. Використовуються наступні критерії для визначення порогу склав / не склав.

Склав	абітурієнт дав правильну, вичерпну відповідь на поставлені питання, продемонстрував глибокі знання понятійного апарату і літературних джерел, уміння аргументувати власне ставлення до відповідних категорій, залежностей, явищ.
	абітурієнт у цілому відповів на поставлені питання, але не зміг переконливо аргументувати власну відповідь, помилився у використанні понятійного апарату, припустив несуттєву помилку у відповіді.
	абітурієнт дав неповну відповідь на питання, ухилився від аргументації, показав задовільні знання літературних джерел.
Не склав	абітурієнт дав неправильну відповідь, показав незадовільні знання понятійного апарату і спеціальної літератури, ухилився від аргументації чи взагалі не відповів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Базилевич В. Д. Макроекономіка : підручник / В. Д. Базилевич, К. С. Базилевич, Л. О. Баластрик. – 4-те вид., переробл. і доповн. – Київ : Знання, 2008. – 743 с.
  2. Базилінська О. Я. Макроекономіка : навч. посібник / О. Я. Базилінська. – 2-ге вид., випр. – К. : Центр навч. л-ри, 2009. – 442 с.
  3. Базилінська О. Я. Мікроекономіка : навч. посібник / О. Я. Базилінська, О. В. Мініна. – 3-тє вид., випр. – К. : Центр учб. л-ри, 2009. – 352 с.
  4. Батура О.В. Макроекономіка : Навч. посібник / О. В. Батура, О.Ф. Іваншина, Л. Ф. Новікова. – К. : Центр учб. л-ри, 2007. – 236 с.
  5. Гронтковська Г. Е. Макроекономіка : навч. посіб / Г. Е. Гронтковська, А. Ф. Косік. – К.: Центр учб. л-ри, 2010. – 672 с.
  6. Данилович-Кропивницька М. Л. Макроекономіка : навч. посібник / М. Л. Данилович-Кропивницька, П. І. Стецюк, І. О. Тивончук. – Львів : Вид-во Нац. ун-ту «Львівська політехніка», 2014. – 292 с.
  7. Косік А. Ф. Мікроекономіка : навч. посібник / А. Ф. Косік, Г. Е. Гронтковська. – 2-ге вид., перероб. та доп. – К. : Центр навч. л-ри, 2008. – 438 с.
  8. Макроекономіка : навч. посібник / за заг. ред. М. І. Макаренко. – Київ : Центр учб. л-ри, 2014. – 216 с.
  9. Мікроекономіка : підручник / за ред. В. Д. Базилевич. – К. : Знання, 2007. – 677 с.
  10. Поплавська Ж. В. Мікроекономіка : теорія і практика управлінської економіки : навч. посіб. / Ж. В. Поплавська, О. Й. Криса. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – К. : Алерта, 2012. – 272 с.
  11. Рудий М. М. Мікроекономіка : навч. посібник / М. М. Рудий. – 2-ге вид., випр. та доп. – К. : Каравела, 2010. – 360 с.
  12. Савченко А. Г. Макроекономіка : підручник / А. Г. Савченко. – К. : КНЕУ, 2008. – 448 с.
  13. Солонінко К. С. Макроекономіка : навч. посібник / К. С. Солонінко. – Київ : Центр учб. л-ри, 2015. – 200 с.
  14. Шевченко А. Ф. Мікроекономіка : модульний варіант : навч. посібник / А. Ф. Шевченко, О. М. Шевченко. – М. : Зовнішня торгівля, 2009. – 172 с.
- 1.